

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

Datum
2022-05-25

Ärendebeteckning
218-2615-2022

Österbybruk älgförvaltningsområde
Bo.I.Jansson@billerudkorsnas.com

Fastställande av älgförvaltningsplan för Österbybruk älgförvaltningsområde, äfo-03-002

Beslut

Länsstyrelsen fastställer bifogad älgförvaltningsplan för Österbybruk älgförvaltningsområde, äfo-03-002, att gälla från och med jaktåret 2022/2023 till och med utgången av jaktåret 2024/2025.

Beskrivning av ärendet

Ni har ansökt om godkännande av ny älgförvaltningsplan för kommande treårsperiod för Österbybruk älgförvaltningsområde (ÄFO). Med till den inskickade planen bifogades en beräkning i älgfrode.

Efter att en ny skattning av älgstammen från SLUs nationella beräkningsmetod har tillkommit har ni reviderat det första utkastet till ny förvaltningsplan.

Den nya förvaltningsplanen innebär ett sänkt avskjutningsmål för 2022–2024 från tidigare 4,0 älgar/1000 ha till 3,1 älgar/1000 ha. Inriktningen är densamma dvs att älgstammen ska minska. Gällande förvaltningsplan var godkänd till och med jaktåret 2021/2022.

Planen är enhälligt antagen av älgförvaltningsgruppen.

Förvaltningsplanen har skickats på remiss till Skogsstyrelsen, Svenska Jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund. Inga yttranden har inkommit.

Motivering till beslutet

Spillningsinventeringen 2013 resulterade i 8,3 älgar/1000 ha, inventeringen 2017 i 10,2 älgar/1000 ha och 2021 i 6,8 älgar /1000 ha för Österbybruk ÄFO.

Älgobsen visar under de senare åren en minskande trend för älgstammen inom förvaltningsområdet.

Skattningen från den nationella beräkningsmetoden är för Österbybruk ÄFO 5,6 älgar/1000 ha efter jakten 2021.

Medelavskjutningen inom Österbybruk ÄFO var under den senaste jaktsäsongen 3,1 älgar/1000 ha. Nyttjandegraden av planerad avskjutning inom förvaltningsområdet var 76 %.

Den framtagna förvaltningsplanen räknar med en täthet efter jakten 2021 på 6,8 älgar/1000 ha och föreslår en avskjutning på 3,1 älgar/1000 ha för jaktåret 2022/2023. Målsättningen är att stammen ska minska till 5,2 älgar/1000 ha i vinterstam. Den bedömda tätheten av stammen är inom den övre delen av konfidensintervallet av skattningen från den nationella beräkningsmetoden. Den föreslagna avskjutningen kan innebära en risk för överskattning av stammen. Enligt Naturvårdsverkets utvärdering ([Samförvaltning av älg och skog – analyser av den nya älgförvaltningen under perioden 2012–2021 \(naturvardsverket.se\)](#)) är det vanligt att stammen överskattas vid låga tätheter. Om skattningen från den nationella beräkningsmetoden är korrekt (5,6 älgar/1000 ha) riskerar planerad avskjutning på 3,1 älgar/1000 ha medföra att stammen hamnar långt under målet på 5,2 älgar/1000 ha. Baserat på detta och att flera av de inventeringar som finns till grund för förvaltningsplanen visar på en minskande trend för tätheten av stammen kan det vara lämpligt att tillämpa försiktighetsprincipen.

Förvaltningsplanen kan godkännas men älgförvaltningsgruppen bör noggrant följa upp resultaten av jakten och inventeringar (älgobs och spillningsinventering) för att se om avskjutningsnivån behöver justeras för att nå uppsatta mål.

Länsstyrelsen bedömer att älgförvaltningsplanen för Österbybruk älgförvaltningsområde är framtagen i enlighet med 18 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7).

Älgförvaltningsplanen innehåller de uppgifter som framgår av bilaga 1 till föreskrifterna. Förutsatt att Österbybruk älgförvaltningsområde har den älgstam som anges i inskickad plan kommer den planerade avskjutningen sannolikt att leda mot uppsatt mål. Planen kan därför godkännas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Älgförvaltningsgruppen för ett älgförvaltningsområde ska upprätta en älgförvaltningsplan för området enligt 3 d § jaktförordningen (1987:905). Planen ska godkännas av länsstyrelsen.

Av 18 § Naturvårdsverkets föreskrift och allmänna råd (NFS 2011:7) om jakt efter älg och kronhjort framgår att en älgförvaltningsplan ska tas

fram för en period om tre år och innehålla åtminstone de uppgifter som framgår av bilaga 1 till föreskrifterna.

Älgförvaltningsplanen ska tas fram i enlighet med 18 § samma föreskrifter.

Information

Enligt 18 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7) ska älgförvaltningsgruppen minst en gång om året se över älgförvaltningsplanen och vid behov föreslå ändringar för länsstyrelsens godkännande. Inför utgången av treårsperioden ska en ny plan tas fram i enlighet med nämnda paragraf.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vilthandläggare Nathalie Kindbladh.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor:

1. Älgförvaltningsplan

Kopia till:

Skogsstyrelsen

Svenska jägareförbundet

Jägarnas Riksförbund

Ingående älgskötselområden inom älgförvaltningsområdet

Namn på älgförvaltningsområdet

Österbybruks Älgförvaltningsområde

Älgförvaltningsplan för perioden

Reviderad datum

Revidering orsak

Registrerad areal för ÄFO (ha)

Registrerad areal ÄSO totalt (ha)

Registrerad areal licensområden

Antal älgskötselområden

Antal licensområden

Registrerande län

ÄFO nummer i Länsstyrelsens register

Fastställd av länsstyrelsen den

Fastställd av länsstyrelsen den

Länsstyrelsens ärendenr

2022	till och med	2024
265 100		
265 100	Andel av ÄFO:	100%
0	Andel av ÄFO:	0%
	9	
	0	
	Länsstyrelsen i Uppsala län	
	äfo-03-002	
	2022-05-25	
	218-2615-2022	

Länsstyrelsens noteringar och villkor för beslut om fastställande av planen:

INNEHÅLL:

1. MÅLSÄTTNINGAR

- 1.1 Älgstammen
- 1.2 Skog och betesskador

2. NULÄGESBESKRIVNING

- 2.1 Uppgifter om älgstammen
- 2.2 Uppgifter om skogstillstånd och betesskador
- 2.3 Skador på gröda
- 2.4 Trafikolyckor med älg
- 2.5 Övrig dödlighet
- 2.6 Predation

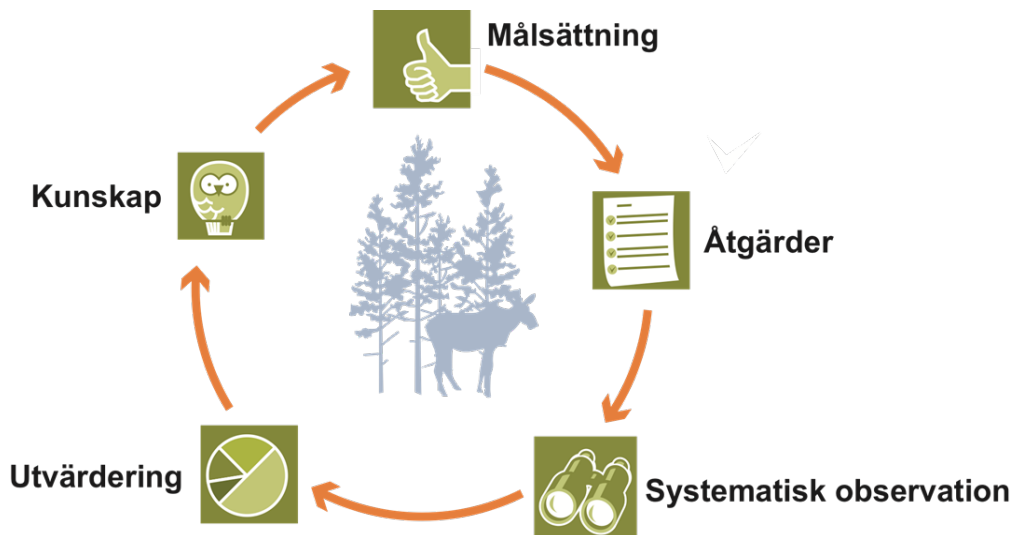
3. SAMMANFATTNING MÅLSÄTTNINGAR OCH NULÄGE

4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

- 4.1 Planerad avskjutning
- 4.2 Avskjutningsförslag licensområden
- 4.3 Planerade inventeringar

5. ÖVRIGT

- 5.1 Samråd och förankringsprocess
- 5.2 Granskning av ÄSO-planer
- 5.3 ÄFGs råd och vägledning för ÄSO-planer
- 5.4 Uppföljning och revideringsbehov

1. MÅLSÄTTNINGAR

1.1 Mål för älgstammens utveckling inom älgförvaltningsområdet

Kvantitativ målsättning för treårsperioden

Antal de kommande 3 åren

Öka	Oförändrad	Minska
		X

Älgstammen ska

Med hänsyn till:

Mål för vinterstam

2024
5,2
62

Vinterstam älg/ 1000 ha

efter jakt

Vinterstam älg/ 1000 ha ungskog

efter jakt

Kvalitativ målsättning för treårsperioden (3-års medelvärden)

Andel tjur av vuxna:

36%

i älgobs

Antal kalvar per hondjur:

0,70

uttryckt som ett decimaltal enligt älgobs

Målsättning kalvandel i avskjutning:

47%

av totala avskjutningen

Slaktvikter kalv (kg)

65

i medelvikt för alla vägda kalvar från jaktstart

Redogörelse av inventeringsundelag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

1.2 Övergripande målsättningar för skogens utveckling inom ÄLGFÖRVALTNINGSOMRÅDET

Tallar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	5%	Ange i %
Granar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	1%	Ange i %
Tallar	ANDEL oskadade av klövvilt vid 5 m	70%	Ange i %
Tallar	ANTAL oskadade av klövvilt vid 5 m	1400	Ange i stammar/hektar

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR

2.1 Uppgifter om älgstammen inom älgförvaltningsområdet

Uppgifter om älgstammen och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder.

2.1.1 Den totala avskjutningen inom ÄFO på årsbasis

Bör avse de senaste tre årens avskjutning.

År	2019	2020	2021
Tjur	248	228	219
Hondjur	218	249	208
Kalv	444	439	382
Totalt	910	916	809
Totalt per 1000 ha	3,5	3,5	3,1
Totalt per 1000 ha ungskog	44,4	43,3	36,9
Areal (ha för respektive år)	261 404	263 935	265 100

Sammanställning av avskjutningen de senaste tre åren för uppföljning av kvalitetsmålen.

År	2019	2020	2021
Tjurandel avskj. (tjur/vuxna)	53%	48%	51%
Kalvandel avskj. (kalv/totalt)	49%	48%	47%

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.2 Älgobservationer (älgobs)

Minst de senaste fyra årens älgobs jämförs för att trenden i älgpopulationen ska kunna följas.

År	2018	2019	2020	2021	Medel
Antal obstimmar	60 674	58 854	61 964	61 180	60666
Observationer per mantimme	0,054	0,054	0,041	0,040	0,045
Antal kalvar per hondjur	0,61	0,70	0,67	0,62	0,67
Andel tjur av vuxna	37%	35%	35%	34%	35%

[Se diagram](#)

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.3 Spillningsinventering

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal provtytor					5221	
Antal dagar i inventeringsperiod					199	
Antal funna spillningshögar					1379	
Spillningshögar per älg och dygn					19	
Antal högar per ruta (täthetsindex)					0,26	
Vinterstam i antal/1000 ha (max)					8,5	
Vinterstam i antal/1000 ha (min)					5,9	
Vinterstam i antal/1000 ha (medel)					7,0	
Vinterstam i antal/1000 ha (medel)		10,7			7,0	

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.1.4 Kalvvikter - vikt utan huvud, hud, skankar och inälvor före skottrensning

Medelslaktvikten för samtliga fällda och vägda älgkalvar inom ÄFO från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal vägda kalvar	263	247	252	253	220
Slaktvikt kg septemberjakt (vägda)	0	0	0	0	0
Slaktvikt kg oktoberjakt (vägda)	61	59	60	59	56
Slaktvikt kg medel (vägda)	61	59	60	59	56

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.5 Flyginventering

År		
Tjur		
Ko		
Kalv		
Totalt		

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.6 Bedömning av den nuvarande älgstammen inom älgförvaltningsområdet

Antal de senaste 3 åren

Ökat	Oförändrad	Minskat
		X

Älgstammen har

År

Vinterstam, älg/1000 ha

Vinterstam, älg/1000 ha ungskog

2017	2018	2019	2020	2021
				6,8
		0	0	82

Beräknad sammansättning vid periodens start

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur	413	23%	1,6	29%
Ko/kviga	1005	56%	3,8	
Kalv	384	21%	1,4	
Summa	1803	100%	6,8	

Redogörelse av inventeringsunderlag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

Kvalitet de senaste 3 åren

Tjurandelen

Medelåldern

Kalvvikterna

Reproduktionen

Minskat	Oförändrad	Ökat
X		
	X	
X		
X		

2.1.7 Sammanställt beräkningsunderlag för analys i Älgfrode

Data till Älgfrode

Områdets areal i ha

265100

Målsättning

Antal älgar per 1000 ha

5,2

% tjur av vuxna

36%

Avskjutning

Antal vuxna tjurar

219

Antal vuxna hondjur

208

Antal kalvar

382

Älgstammens storlek

Antal älgar per 1000 ha

6,8

Älgstammens egenskaper

Enligt älgöbs

% tjur av vuxna

Medel 4 år

35%

Medel 3 år

35%

Senaste år

34%

Antal kalvar per vuxet hondjur

67%

67%

62%

Enligt avskjutning

% tjurkalv av alla kalvar

52%

Dödlighet utöver jakt

Antal vuxna tjurar per år

Rovdjur

3,0

Trafik

3,0

Övrigt

14,0

Antal vuxna hondjur per år

3,0

3,0

18,0

Antal kalvar per år*

2,0

2,0

15,0

Bedömd eller beräknad sammansättning enligt Älgfrode antal vid periodens slut (utökad uppgift ej obligatorisk)

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur				
Ko/kviga				
Kalv				
Summa	0	0%	0,0	

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.2 Inventeringar av skogstillståndet inom älgförvaltningsområdet

Uppgifter om skogstillståndet och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetsssäkrade metoder.

2.2.1 Fodertillgång och skadeläge på skog enligt Skogsstyrelsens foderprognoser och Äbin

Fodertillgång och prognos	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Areal ungskog	20 509	21 177	21 911	22 263	22 226	22 089	22 089
RASE (rönn, asp, sälg, ek), andel ytor med förekomst		63%	47%		%		

Utveckling kommande 5 åren	Ökande	Oförändrad	Minskande
Areal tallfoder			X

Övriga uppgifter om skogstillståndet enligt Äbin

Tallar	Årsskada (vinterskador + sommarskador)
Tallar	Andel stammar utan viltskador
Ståndortsanpassning	Andel mager mark förnygrad med tall
RASE	Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus
Granar	Årsskada (vinterskador + sommarskador)

Ange resultat från tre senaste inventeringarna			Medel tre senaste inventeringarna
2017	2020	2021	
21%	14%	11%	15%
18%	66%	58%	51%
57%	98%	89%	78%
15%	11%	8%	12%
0%	3%	1%	1%

2.2.2 Bedömt betetryck i avsaknad av Äbin

Bedömningen görs av älgförvaltningsgruppen.

För	Tolerabla	För omfattande			
Tall					
Gran			2020	2021	2022
RASE, välj alternativ i lista	Omhändertags istället av:				

Bedömningen grundar sig på

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.3 Redovisning av skador på gröda

	Tolerabla	För omfattande
Omfattning	X	

Redogörelse för typ av skador och var skadorna har förekommit.

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.4 Redovisning av rapporterade viltolyckor med älg

Vilttrafikolyckorna med älg de senaste 3 åren

År	2019	2020	2021
Älgolyckor inom ÄFO, antal			10
Tjur, trafikdödad			3
Hondjur, trafikdödad			3
Kalv, trafikdödad			2
Okänd, trafikdödad			0
Summa trafikdödade älgar			8

2.5 Övrig dödlighet

År	2019	2020	2021
Tjur			14
Ko			18
Kalv			15
Okänd			
Summa			47

2.6 Redovisning av rovdjursförekomst och predationstryck

Predation inom ÄFO

Vargrevir	% av reviret som berör ÄFO	Predation i reviret antal	Predation vuxen älg	Predation kalv	Revirets predation i ÄFOt	Predation/1000 ha
		Summa:				

Björntäthet per 100 000 ha	Antal björnar inom ÄFO	Predation per vuxen björn	Predation vuxen älg	Predation kalv	Björnens predation i ÄFOt	Predation/1000 ha

S:a predation:				
----------------	--	--	--	--

Förutsättningar för ovanstående:

Vargpredationen bör beräknas till 100-140 älgar/revir. I beräkningen utgörs predationen av 82% kalv och 18% vuxna.

Björnpredationen bör beräknas till ca 7 älgar per vuxen björn. I beräkningen utgörs predationen av 93% kalv och 7% vuxna.

Andelen vuxen björn utgör 50% i beräkningen.

3. SAMMANFATTNING MÅL OCH NULÄGE

	Mål	Nuläge	Trend	Åtgärdsförslag
Vinterstam, älgar per 1000ha registrerad jaktareal	5,2	6,8	Minskande	
Vinterstam, antal älgar totalt inom ÄFO	1379	1803	Minskande	
Andel tjur av vuxna i älgobs	36%	35%	Minskande	
Antal kalvar per hondjur i älgobs	0,70	0,67	Minskande	
Kalvandel i avskjutning	47%	48%	Oförändrad	
Slaktvikter kalv (kg)	65	58	Minskande	
Färska skador tallar/produktionstammar, max	5%	15%	Minskande	
Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus		12%	Oförändrad	
Fodersituation enligt foderprognos			Minskande	
Älgolyckor inom ÄFO, antal totalt		10	Oförändrad	
Övrig dödlighet, antal älgar inom ÄFO		47	Oförändrad	
Predation, antal älgar inom ÄFO			Oförändrad	

4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

4.1 Avskjutning för älgförvaltningsområdet

Avskjutningen fördelas på ÄSO och licensområden

År	2022	2023	2024
Tjur	213	213	213
Hondjur	222	222	222
Kalv	386	386	386
Antal älgar totalt	821	821	821
Andel tjur av vuxna (%)	49%	49%	49%
Andel kalv av total avskjutning (%)	47%	47%	47%
Areal (ha för respektive år)	265 100	265 100	265 100
Totalt per 1000 ha	3,1	3,1	3,1

Avskjutning baseras på (markera med X)

☒	Beräkningsmodell Älgfrode
☐	Eget förslag (motiveras nedan)

Motivering för avvikelse jämfört med beräkningsmodellens förslag

4.2 Tilldelning av kalv repektive vuxna älgar till licensområden

Arealkrav för kalv: ha
 Arealkrav för vuxen: ha

Beräknad tilldelning för licensområden baserat på registrerade arealer		
Älgar/1000 ha	% Kalv	Antal älgar
3,3	67%	0
1,7		0
5,0		0

Behov av olika arealkrav inom området:

4.3 Planerade inventeringar

År	2022	2023	2024
Äbin	X	X	X
Spillningsinventering		X	
Flyginventering			
Avskjutningsstatistik	X	X	X
Älgobs	X	X	X
Kalvvikter	X	X	X
Foderprognoser	X	X	X

Kommentarer

5. ÖVRIGT

5.1 Redogörelse för samråd och förankringsprocessen inom ÄFO.

Se bifogade protokoll från samrådsmöten.

5.2 Granskning av älgskötselplaner.

Se bifogade skriftliga yttranden som insänts till länsstyrelsen.

5.3 Älgförvaltningsgruppens råd och vägledning i övrigt för älgskötselplaner inom ÄFO.

ÄSO-planens avskjutningsmål bör max ha den tjurandel och kalvandel som anges i ÄFO-planen. Vid hög predation kan kalvandelen behöva vara lägre än i ÄFO-planen.

Viltet måste skjutas där det finns. Målet på ÄFO- och ÄSO-nivå är högre prioriterat än jämn fördelning mellan ÄSO och mellan jaktlag.

Avlysningsjakt på kalv bör tillämpas och om möjligt redan från jaktstart.

Avlysningsjakt på ko/kviga bör om möjligt tillämpas från jaktstart eller inom en månad därefter om skadesituationen inom ÄFO visar mer än 5% årsskada på tall.

5.4 Uppföljning och ev behov av förändringar i ÄFP under innevarande planperiod.

Mål

Vinterstam

Tjurandel

Reproduktion

Kalvandel i avskjutning

Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024

Sekreterare

Örjan Enehall

Namnförtydligande

Ordförande

Bo Jansson

Namnförtydligande

Justeras

Namnförtydligande

Justeras

Namnförtydligande

Älgförvaltningsplanen är enhälligt antagen av ÄFG

Älgförvaltningsplanen är beslutad med utslagsröst

Har någon ledamot deltagit genom fullmakt (bifogas protokoll)

Ja	Nej
x	
	x
	x

Reservationer framförda av:

Bo Jansson

Namn

Namnförtydligande

Örjan Enehall

Namn

Namnförtydligande

Motivering eller avvikande mening